

kommer mig at være lidt ubillig, ligeoverfor det Fattigvæsen, vi nu have, og som jeg mener paa en vis Maade kan kaldes det frivillige Fattigvæsen, medens jeg kan give ham Ret i, at det savner Egenkaber for fuldstændig at kunne kaldes et frivilligt Fattigvæsen. Da Loven om de Fattiges Kasse udkom, var den ganske vist begrundet i Forudsætningen om, at denne Kasses Indtægter, hvormed den vilde virke, skulde fremkomme igjennem frivillige Bidrag, og at disse skulde anvendes for saadanne Medlemmer af Samsundet, der uden egen Skyld kunde anses for at være for et Dieblit trængende til Understøttelse for ikke at komme under det almindelige Fattigvæsen, men at de ved midlertidig Hjælp kunde sættes istand til fremdeles at arbejde sig op ved egne Kræfter og derved redde, hvad enhver, oplyst, fornødig Statsborger sætter stor Pris paa, nemlig sine borgerlige Rettigheder. Men for at dette skal kunne gaa, udfordres jo, at Bidragene ydes paa den Maade, jeg her har antydnet, og jeg tror, at man kan kalde dette et frivilligt Fattigvæsen, ligeoverfor det tvungne, som fastsætter, at naar en Person i Samsundet modtager Hjælp igjennem det offentlige Fattigvæsen, saa er han derved stillet udenfor de almindelige borgerlige Rettigheder, og har sjældent eller aldrig Udfigt til, at han kan arbejde sig op igjen og komme ud af Stillingen. Altsaa, Hovedsagen er at redde Folk fra at komme ind i denne Stilling, og det kan visstelig kaldes et prisværdigt Formaal for en Fattigforsørgelse, at redde saa mange som muligt paa denne Maade fra at komme ind under det almindelige Fattigvæsen. Dette er den ene Side af Sagen. Den anden Side er den, om de Midler, hvormed der skal virkes, indkomme ved frivillige Bidrag; begge Dele høre sammen, for at man kan kalde det et frivilligt Fattigvæsen. Det har imidlertid vist sig, at de Midler, der frivilligt indkom til de Fattiges Kasse, fra den Tid, Loven herom udkom, og indtil vi behandlede Landkommunalloven af 1867, paa de allerfleste Steder vare saa ringe, at de ikke kunde virke noget Betydeligt i den Retning, hvori man havde tænkt sig, at det skulde virke, og derfor var det, at vi ved Behandlingen af Landkommunalloven indsatte den Be-

stemmelse; som den høitærede Forespørger mente var en sørgelig, en uheldig Bestemmelse, der skulde have slaaet det frivillige Fattigvæsen ihjel. Det var disse stærke Udtryk, som jeg mente, at jeg maatte gjøre en lille Modbemærkning imod. Naar det har vist sig, at man igjennem frivillige Bidrag hidtil ikke har modtaget saadanne Tilflugt til de Fattiges Kasse; at den i nogen betydelig Grad vilde kunne udrette det, man havde tænkt sig, at den skulde udrette, er det saa ikke rigtigt, at man ser at staffe sig Indtægter paa anden Maade, for at den Virkning, man vilde have ud deraf, kan blive saa stor, som mulig, saaledes at man igjennem den kan hjælpe Saamange som muligt fra at komme under det almindelige Fattigvæsen? Jeg tror, at dette er en god og rigtig Tanke, som ikke fortjener at misbilliges, og derfor var det, at der blev indsat i Kommunalloven, at naar en Kommunalbestyrelse paa Landet vil og kan faa Amtsraadets Samtykke dertil, kan det yde Bidrag til de Fattiges Kasse for derved at sætte den istand til at hjælpe disse ulykkelige Familier, — jeg tror, at de ere mere ulykkelige end de, der komme ind under det almindelige Fattigvæsen — til nogenlunde at bære sig op siden ved egne Kræfter, og derfor siger jeg, at naar Formaalet kun kunde naas paa denne Maade, saa var det rigtigt, at man gik ind derpaa. Der næst maa jeg gjøre opmærksom paa, at mig forekommer det ikke, at det kan siges, at man har slaaet det frivillige Fattigvæsen ihjel, thi det vil jo være Tilfældet i enhver Kommune, hvor der er Stemning for frivilligt at yde til de Fattiges Kasse, at Kommunalbestyrelsen ikke vil komme og bede Amtsraadet om at maatte yde andre Bidrag. Altsaa, naar en Kommune kan faa Indtægter, der nogenlunde kunne svare til Hensigten, saa ligger det til den til det Yderste at gjøre Sit til, at disse fremkomme ved frivillige Gaver, og først, naar det viser sig, at der i en Kommune ikke ad den Vej kan stafes Indtægter, anser jeg det for godt og rigtigt, at den søger at faa Tilbælgelse til at give visse passende Beløb paa den anden Maade, for dog at staffe disse Folk den Hjælp, som de trænge til. Jeg mener derfor, at man ikke kan sige, at det frivillige Fattigvæsen der-